

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 180.—
za pol leta 90.—
za četrt leta 45.—
za en mesec 15.—
Za izposojnino celoletno K 240.—
Sobotna izdaja: —
za celo leto K 30.—
za izposojnino 35.—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna pettivrata (59 mm
široka in 3 mm visoka ali sje
prostor)
za enkrat po K 6.—
poslana itd. po K 9.—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglaš 59/9 mm K 13.
Izplača vsak dan izveniški po-
nebeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kokoplat se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš,
avstr. in češke 24.787, ogr. 29.511, bosn.-herc. 7583.

Apel na koroške Slo- vence!

Vsled nesrečne politike vlade, ki do-
sledno zapostavlja koristi slovenskega na-
roda, vsled pristranosti Francije in Angli-
je ter grdih spletk Italije, pa tudi vsled
marsikaterih napak, ki smo jih mi sami
zakrivali, je starodavni slovenski Korotan
pripadel avstrijski republiki.

Najhujši udarec je to za Vas, koroški
sorojaki, ki ste stoletja in stoletja Vašo
zemljo, jezik in kulturo branili pred nem-
skim navalom in niste dali zatreti sloven-
skega življa niti pod pritiskom habsbur-
ške birokracije. Kajpada ste takrat imeli
podporo od svojih bratov preko Karavank,
ki so neovirano med vas hodili, ste imeli
močno izobraževalno organizacijo in se
naslanjali na Vašo neustrašno duhovščino
ter svetno inteligenco.

Kot državljane avstrijske republike
Vas čakajo težki, hudi dnevi. Zveza med
Koroško in matero-zemljo Slovenijo se
bo na vse načine ovirala, Vaša domača
družstva se bodo preganjala, Vaši duhov-
ščini in inteligenci se bo življenje na vse
načine zagronjevalo, školi bodo zatreti
v prvi vrsti narodno šolo. Zato je umevno,
da se je začelo izseljevanje slovenskega
življa v upravičenem strahu za bodočnost.

Kljub temu Vas rotno v interesu
našega jezika in kulture, kdor le more,
naj ostane na rodni zemlji! Zgodovina
narodnih bojev v Poznanju, v Šleziji, v
Alzaciji-Lotringiji, na Ogrskem nas uči,
da se je kmet, ki ima svojo dedno posest,
ohranil sredi najhujših narodnih prega-
njanj. Prusi niso mogli z najbrutalnejši-
mi sredstvi pregnati Poljakov z matere-
zemlje. Za naše kmetijske posestnike na
Koroškem bi bila nepopravljiva gospodar-
ska škoda, ako bi se izselili, pa tudi za ves
naš narod bi bila to nenadomestljiva iz-
guba in dobiček le za naše narodne na-
sprotnike.

Zlasti pa pozivljamo slovensko du-
hovščino, naj ne zapusti svojega ljudstva!
Duhovnik bo odslej edina opora, edina
pomoč, edini up slovenskega koroškega
ljudstva. Le v Cerki in kmetskih domo-
vih bo naš jezik imel odslej zavetišče.
Moč katoliške duhovščine pa je taka, da
je ne zlomi nobena peklenska sila. Zato
je treba požrtvovalnosti, poguma, duha
samopremagovanja, ki ga je duhovščina
v zgodovini narodnih bojev na Koroškem
sijajno pokazala. Zato ne omagajte zdaj,
v najžalostnejšem in najusodnejšem tre-
nutku, in ne ostavite ljudstvo, ki ste ga
tako ljubili, samo, brez pastirja, brez vod-
nika! Brez Vas propade, z Vami bo trpelo
in zmagalo.

Nesrečni plebiscit ni zadnja beseda o
Koroški. Vse, kar je sklepala, sklepa in bo
še sklepala veleposlaniška konferenca v
Parizu je od danes do jutri, je zgrajeno
na pesku, in se bo lepega dne vse sesulo
v prah! Ententa je kakor Danijelov veli-
kan z bronasto glavo in lončenimi noga-
mi. Prišel bo vihar, ki bo razpihal vse
sklepe pariške in londonske diplomacije
na vse štiri strani sveta. Pa tudi avstrijs-
ska republika mora paziti, da ne gre pre-
daleč in si ne dovoli preočitih nasilnosti,
ker bi utegnili s tem izzvati nevarne za-
pljetitve, kar tej od svojih sosedov in zla-
sti tudi od Jugoslavije v gospodarskem
oziru odvisni in na vse strani vezani dr-
žavi gotovo ni v korist. Na drugi strani bo
belgrajska vlada v lastnem največjem in-
teresu primorana se za pravice koroških
Slovencev bolj odločno zavzeti kakor do-
zdaj. Obup torej ni na mestu, čeprav je
položaj težek.

Zato se obračamo tudi na našo svet-
no inteligenco. Uradništvo seveda ne bo
moglo obstati na Koroškem, to se samo po
sebi razume, toda kdor ima le količkaj
utrnjeno gospodarsko pozicijo ali izvršuje
svobodno profesijo, naj ostane! Bil bi na
našem narodu smrtni greh, če bi se izse-
lili vsi, ki jih bo koroško slovensko ljud-
stvo ravno zdaj tako krvavo rabilo, da ne
propade narodno in da zopet zmagoslavno
vstane!

Koroški Slovenci in dr. Brejc pri regentu.

Belgrad, 19. oktobra. Deputacija ko-
roških Slovencev, ki je dospela pod vod-
stvom predsednika vlade za Slovenijo te
dni semkaj, bo jutri, v sredo, 20. tega me-
seca, ob deseti uri dopoldne sprejeta od
Njegovega Visočanstva prestolonaslednika
regenta Aleksandra v avdijenci.

LDU Belgrad, 19. oktobra. (ZNU) Si-
noči je regent sprejel v avdijenci predse-
dnika deželne vlade dr. Brejca. Dr. Brejc je

izročil regentu obširen memorandum o
proizvajanju plebiscita v koroški coni A.
V njem se dokazuje, da je plebiscitna ko-
misija delala v korist Avstrije. Ozirala se
ni na noben ugovor Slovencev. Za Av-
strijo so bili oddani celo glasovi mrtvecev
s potvorjenimi legitimacijami. Regent je
izrazil nado, da se bo to vprašanje povolj-
no rešilo.

Stroga preiskava nepravilnosti pri plebiscitu.

Belgrad, 19. okt. Ker je dognano, da
so se vršile o priliki plebiscita na Koro-
škem velike nepravilnosti, je osrednja vla-
da zahtevala od jugoslovanske plebiscitne

delegacije podrobne podatke o vseh nepra-
vilnostih, ki so se vršile ob pripravi plebis-
cita ter na dan glasovanja.

Belgrajska vlada izdala nalog o umaknitvi naših čet.

LDU Zagreb, 19. oktobra. Novinski
ured poroča: »Narodno Djelo« doznava iz
Belgrada, da je naša vlada na zahtevo po-

slaniške konference v Parizu izdala na-
log, da se naše čete umaknejo iz koroške
plebiscitne cone.

Zavezniki dajo Avstriji zagotovila glede izvedbe rezultata plebiscita.

LDU Dunaj, 19. oktobra. Dunajski ko-
respondenčni urad poroča iz Pariza: »Echo
de Paris« javlja: Veleposlaniška konferen-
ca je obvestila vlado na Dunaju, da bodo
zavezniki respektirali izid glasovanja na

Koroškem. Velepile pa pričakujejo na dru-
gi strani, da Avstrija ne bo kršila pogodbe
saintgermainске in versailleske, ki prepo-
vedujejo priklonitev Avstrije k Nemčiji
brez dovolitve zveze narodov.

O novi nastavi Jugoslavije.

Belgrad, 19. okt. Danes je seja mini-
strskega sveta nadaljevala razpravo o no-
vi ustavi. Sprejeto je načelo dveh zbornic,
enotne zakonodaje ter najširše avtonomi-
je. Jutri dopoldne se bo razprava o ustavi
nadaljevala pod predsedstvom regenta.

LDU Belgrad, 19. oktobra. (ZNU)
»Pravda« poroča, da so na včerajšnji seji
ministrskega sveta razpravljali tudi o
vprašanju ustave. Vlada je napravila načrt
ustave, ki naj bi vseboval nastopne temelj-

ne točke: 1. Država je enotna monarhija
pod žezlom Karagorgjevičev. 2. Država je
ena in enotna, razdeljena v administrativ-
nem oziru na samoupravne enote. Kako
velike naj bi bile te enote, se ni sklepalo,
ker so bila mišljenja deljena. Reklo se je,
da bo o tem odločala konstituenta. Mini-
strski svet je sklenil, da se vsekakor more
govoriti o večjih ali manjših samoupra-
vah, nikakor pa ne o plemenski razde-
litvi.

Prednačrt za sporazum z Italijo.

LDU Zagreb, 19. okt. (ZNU) »Jutar-
nji list« poroča iz Belgrada: V političnih
krogih se govori, da ima takozvani preli-
minarij za rešitev jadranskega vprašanja
dve alternativni. Prva predvideva Wilsono-
vo črto, kateri na ljubo bi morali žrtvo-
vati nekatere otoke in priznati Zadru po-
polno avtonomijo in pravico, voliti zastop-
nika v italijanski parlament. Po drugi al-
ternativi bi se morala koncedirati Italiji vsa
Istra s kontinuiteto do avtonomne Reke,

toda s pogojem, da razen gotovih Kvarner-
skih otokov vse, kar je južno od te črte,
pripada pod našo suvereniteto, tako tudi
otok Vis. Zadru bi se v tem primeru pri-
znala avtonomija, toda brez pravice, voliti
zastopnika v italijanski parlament. — Da-
nes dopoldne je bil ministrski svet, katere-
mu je predsedoval regent. Svet se je ba-
vil z zadnjimi odločbami glede pogajanj
v jadranskem vprašanju.

Pomembna zmaga.

Pri volitvah za narodni parlament av-
strijske republike 18. t. m. so zmagali kr-
ščanski socialci. Njihova večina je nad vse
pričakovanje velika. Socialna demokra-
cija, ki je prišla precej po razpadu monar-
hije na krmilo, ni več gospodujoča stran-
ka v državi. Vse ostale stranke, med njimi
tako stari liberalci, ki so si nadelili ime de-
mokratov, kakor skrajni nacionalisti in
kmetski neodvisniki, so dobili skupaj ko-
maj eno četrtilino vseh mandatov. Komuni-
sti niso spravili niti 15.000 glasov skupaj
in si zato niso priborili niti enega mesta.

Dasi je avstrijska republika mala in
uboga država, sega pomen političnih do-
godkov, ki se vršijo v njej, daleč preko njenih
mej. Kakor znano, se v Parizu zelo za-
nimajo za vse, kar se godi v Avstriji. Da
se ne bi ta država priklopila Nemčiji, ji za-
vezniki gospodarsko na vso moč pomagajo
in skušajo pridobiti ji vpliv v srednji Ev-

ropi na škodo drugih držav, ki so si pribor-
ile neodvisnost na razvalinah monarhije.
S tega stališča smo tudi Jugoslovani pri-
morani pazljivo zasledovati dogodke v ne-
kdanjih prvotnih dednih deželah Habsbur-
ga. Tudi za nas ni vseeno, katera stranka
bo imela v rokah usodo Avstrije v bodo-
čih treh letih.

Za zdaj je za nas pomenljiv samo en
moment pri teh volitvah: zmaga krščansko
socialne misli sama na sebi. Nemško ljud-
stvo v Avstriji je dalo predvčerajšnjem iz-
raz svoj skrajni nejevolji in razočaranju
nad politiko socialne demokracije. Nepo-
sredno po vojski je mnogo meščanske in-
teligence volilo za socialiste zato, ker so
le-ti najbolj kričali zoper vojne krivce in
obetali, da ozdravijo rane, ki je na njih
kravala Avstrija, zlasti pa dvamilijonski
Dunaj. Te nade se niso uresničile, deloma
seveda tudi zato, ker je gospodarsko živ-
ljenje republike neodvisno od vseh stran-
karskih razmer po višji sili šlo dan na dan

navzdol. Gotovo pa je, da je ta prepad po-
speševala tudi gospodujoča socialnomo-
kratska stranka s svojo demagogijo, šču-
vanjem in nepremišljenimi socialnimi
eksperimenti na eni, s brezposelnostjo na-
sproti dejanskim razmeram na drugi stran-
ni. Niti se je dvignila produkcija, niti se je
zadovoljilo delavstvo in omejilo kapitali-
stično verižništvo ter draginja, ki požira
ves zaslužek.

Odločilen pa je bil morda še bolj kot
gospodarski kulturni moment. Tudi mase
po mestih so izprevidele, da materialistični
program socialne demokracije ne mo-
re več ozdraviti sodobnih ran na telesu
človeštva, tem manj, ker se socializem sam
razkaja in vede do antisocialnega komu-
nizma. Da pa komunizem zdravi delav-
skega ljudstva noče, so ravno te volitve
eklatantno dokazale, naj se gre za delavce
pri strojih ali pa proletarce v pisarnah in
uradih. Da je kulturna stran tega vpraša-
nja igrala zelo veliko vlogo, dokazuje to,
da so se v boj zoper socialno demokracijo
vrgli zlasti tudi akademiki, inteligenti in
žene. Zelo važna točka je bila šola, ki so
jo sodrugi pod vodstvom Glöckla bili čisto
razkristjanili.

Zmaga stare Luegerjeve misli je
vzpodbuda za krščanske stranke na celem
svetu. Krščanski socialci so tudi pod so-
cialnodemokratskim parlamentarnim ab-
solutizmom in terorjem rdeče milice prid-
no delali na utrditvi in izpopolnitvi svoje
organizacije, počenši z nabožnimi društvi
pa do visokoškolskih, delavskih in izobraže-
valnih. Z laiki je tekmovala duhovščina,
z možmi žene. Vztrajno in požrtvovalno
delo v resnično krščanskem duhu je popla-
čano z lepo zmago. To je tudi za nas opo-
min in bodrilo v velikem boju zoper stare
nasprotnike krščanskega idejnega sveta in
družabnega reda. Katoličani nismo sami,
imamo življenjski center našega edinstva
in načelo resničnega univerzalizma; mi ne
delamo zase, ampak za ves svet. Ta zaveš-
je jamstvo naše končne zmage. Mi nismo
od danes na jutri; iz večnosti izvira naša
misel, v večnost gre. Naši neuspehi more-
jo vselej biti samo mimoidoči. Ni je take
organizacije kakor je naša; druge stranke
nastajajo, rastejo in se razkrajajo, kar pa
je vskliko na tleh katoličanstva, ohranja
življenjsko silo na veke.

Glas mladih src.

Prejeli smo:

Ljubljana, dne 18. oktobra 1920.

Šli smo iz Radiš, kjer smo čuvali na
dan plebiscita imetje Slovencev, ki so gla-
sovali za nas. Po poti nas je spremljal bojni
klic »Ho-ruk Serben über den Loibl«. Bil
je to krik zmage pijanih divjakov, smejali
smo se in šli mirno naprej: ali ko smo za-
slišali drugi klic, klic prestrašene, trpeče
duše: »Joj, kaj bo z nami«, klic, ki je bil
strašnejši in groznejši, smo stiskali zobe, v
naših mladih, poštenih srcih se je porajala
vroča želja pomagati trpečim. Prišli smo v
Ljubljano, klicali ljudi, narod, da zahteva,
naj se pošlje vojaštvo v zaščito mučenikom.
Narod je prišel ves, bilo ga je nad 10.000,
zahteval je enoglasno, da se pomaga na
smrt obsojenim.

Prišel je narod, ne stranke, ne dru-
štva, da zahteva pomoč. Prokletstvo naj
pade v tako resnih časih na tistega, ki v
tej veliki tragediji naše domovine sili v
osrednje svoje sokolstvo, orlovstvo, dobro-
voljstvo ali pa celo svoje strankarstvo. Na-
red ni kriv in tudi ne ideja Sokolov, ne Or-
lov, ne različne stranke, kriv je poedinec,
ki hoče po hrbtu lepe ideje se vzdigniti in,
ki hoté ali nehoté pri taki stvari razdira
edinstvo in tako škoduje skupni stvari. Ta-
ke ljudi je treba odstraniti, ker to zapove-
duje najvišji zakon ljubezni do stvari, lju-
bezni do trpečega sobrata!

10.000 glava množica se je ta dan ob-
našala dostojno, ker je bila prežeta z eno
edino zahtevo: pomagati trpečim. Padle so
od strani nekaterih besede: »Brejc laže«,
»Brejc se je premalo brigal«, »Srbi nočejo!«
itd. Gospod predsednik, vsak od nas je bil
prepričan, ne glede na to, da ste d o k a z a-
li resnico Vaših izjav, da ste Vi storili

po svojih močeh vse. Zato ne vzemite besed tako, kakor so padle, vzemite jih kot izraz utapljalčega se, ki se lovi za bilko, da bi se rešil gotove pogube, ki nehoti gre predaleč v razumljivi vni za cilj, ki mu stoji pred očmi. A Vi, bratje Srbi, glejte na to stvar z istega vidika. Naš narod je pošten, Vas ljubi kot svoje spasilce iz ti-sočletnega robstva. Obstoja pri nas elementi, ki hočejo na račun razdora, da se priplazijo do korita, ali naš narod bo te ljudi sodil.

10.000 glava množica se je valila od Mestnega doma mimo Dravske divizije do deželne vlade, prožeta z mislijo pomagati Koroški za vsako ceno. Malo je manjkalo in prišlo bi pred deželno vlado do pobune; tisti, ki je gledal razburjeno maso, bo to priznal, ako ne bi kot dušek narodove bolesti padla beseda: »Koroški prostovoljci! Zbrali se bomo na travniku v Tivoliju in ob 7. pridemo po odgovor k vladni. Zbralo se je staro in mlado, ljudje, poštenci, ki ljubijo svojo domovino, ljudje, ki so bili pripravljeni se boriti z golimi rokami, da pomagajo svojim sobratom, ne oziraje se na to, da je tu govoril menj razsodek nego elementarno čustvo, ki utegne bolj škoditi nego koristiti. V tem dejstvu stoji ravno veličina njihove požrtvovalnosti. Formirali smo po številu nad 500 prostovoljcev. Istočasno so se odzvali po celi Sloveniji in enem delu Hrvaške in naša prva dolžnost je bila, da ljudje, ki so radi ljubezni do svojih sobratov bili pripravljeni na vse, ne dobe orožja. Komiti, Vi boste mene obsojali, ali bilo je v interesu stvari, da smo podvezli samo fingirane korake, da dobimo orožje. Vsak poedini od Vas je plamtel in bil pripravljen žrtvovati življenje za stvar. Ali vsi skupaj ste nedisciplinirani, orožja in vojne nevesča množica, ki bi lahko zgubila svoje življenje za nič in celo škodovala koroškemu bratom. Vi ste bili samo izraz narodove volje in vršili ste svoje delo, ki je bilo vredno velike tragedije naše domovine. Da ni dal narod v vas duška svoji zahtevi, bi prišlo do obžalovanja vrednih dogodkov, danes bi se pa lahko plačevalo z liro, ne z dinarjem. Dali ste naši vladi oporo, da je telegrafirala v Belgrad, da je vsled Koroške katastrofe ogroženo najdražje, kar smo si priborili, naša narodna in državna edinstvo. Vaše ponašanje, ko ste se z množico na poziv iz balkona, mirno razšli, je dokaz, da je zmaga razsodnost in pojmovanje resničnega narodnega interesa. Neumneži ali zlobneži so pa tisti, ki so skušali direktno ali indirektno kritizirati izraz volje naroda in kovati v svoj osebni ali strankarski prid kapital iz odkritosrčne manifestacije ljudske boli.

O poznejših shodih in demonstracijah, ki so se vršili po 13. t. m., ne morem govoriti, ker sem bil iz Ljubljane odsoten. Vi koroški bratje pa, ki ste bili ogoljufani vsled naše neumne poštenosti in po rafinirano predrzni potvorbi naših nasprotnikov, bodite prepričani, da stoji še narod to stran Karavank; in ti prostovoljci, ki so se hoteli boriti z golimi rokami in žrtvovati za Vas življenje, Vam dajo garancijo, da v slučaju, ako bi se Vam samo las skrivil, bodo Nemci to težko in občno plačali! Še živi ljubezni, še imamo idealno mladino, še na vsako tudi najtežjo žrtv pripravljene duše, vsi bomo stali za Vas, dragi bratje, Vi se ne bojte, boje naj se naši narodni nasprotniki, če mislijo preganjati zavedno koroško slovenstvo!

Narod Nemške Avstrije pa, ki je izvršil, zapeljan po divjaskih agitatorjih, zločin nad 97 odstotnim slovenskim narodom, kar sedaj nemško časopisje samo priznava, naj si zapomni, da bodo naše žitnice za njega zaprte, dokler ne popravi zločina, ki ga je izvršil. Štefanovič.

V Avstriji izvoljenih 78 krščanskih socialcev.

LDU Dunaj, 19. okt. (DunKU.) Novo izvoljeni narodni svet je sestavljen, vključivši dosedanje koroške mandate (4 socialni demokratje, 3 velenemci in 2 krščanska socialca), kakor sledi: 78 krščanskih socialcev, 62 socialnih demokratov, 16 velenemcev, 1 pristaš kmetijske stranke in 1 pristaš meščanske delavske stranke. Skupno število znaša 160 poslancev, k čemur pride še 15 mandatov, ki se bodo razdelili na podlagi ostalih glasov strankam, ki prihajajo v poštev. Socialni demokratje izgube 7, velenemci 8 mandatov, od teh tri na kmetisko stranko, ki se je od njih odcepila. Judovski nacionalisti in Čehoslovaki izgube vsak po 1 mandat, krščanski socialci pridobe 14 mandatov.

Velik poraz komunistov v Avstriji.

LDU Dunaj, 17. okt. (DunKU.) Osrednji organ avstrijske komunistične stranke, »Die Rote Fahne« odkrito priznava poraz komunistov pri volitvah in ugotavlja, da je število komunističnih volilcev veliko manjše, kakor število organiziranih komunistov. Avstrijski delavci pa nečejo boja in niso revolucionarnega mišljenja, ampak reformističnega.

Splošna stavka premogarjev na Angleškem.

LDU Amsterdam, 19. oktobra. (Wolff.) »Telegraaf« javlja iz Londona, da je stavka premogarjev danes splošna. Izvzemši najpotrebnejša dela pri ventilaciji in spravljanju vode iz jam, počiva v premogovnikih vse delo. Stavka je popolnoma ukinila vso trgovino in industrijo. V velikih industrijskih središčih je na tisoče delavcev brez dela. Angleži še vedno upajo, da se bo še vedno našlo sredstvo za mirno rešitev tega konflikta. »Journal« javlja iz Londona: Od 8 v Walesu prirejenih železničarskih zborovanj se jih je sedem izreklo za simpatijsko stavko. Kakor poroča »Matin« iz Londona, osebni promet na vlakih pred ponedeljkom ne bo omejen. — Zastopniki strojevodij in kurjačev so izjavili, da nikakor ne vstopijo v simpatijsko stavko, ker se ne strinjajo s stavko premogarjev. — »Daily Chronicle« javlja, da železničarji in transportni delavci, ki so z rudarji vred združeni v delavski zvezi, ne bodo stavkali.

Krvavi izgredi brezposelnih v Londonu.

LDU Berlin, 19. okt. (DunKU.) »Deutsche Allgemeine Zeitung« javlja iz Londona: Tukaj so se vršile obširne poulične demonstracije brezdelnih. Okoli 20.000 demonstrantov je korakalo proti White Hallu. V ulici Downing Street je prišlo do spopadov s policijo. Stražniki na konjih so napadli množico. Pri teh spopadih je bilo več kot 120 oseb ubitih in ranjenih. — »Reuter« javlja: Pri spopadih na Downing Street je bilo več kot 50 stražnikov težko ranjenih. Izvršenih je bilo veliko aretacij.

Nemiri v Italiji.

LDU Rim, 18. okt. (Stefani) »Messaggero« javlja iz Milana: Anarhist Malatesta se je v četrtek udeležil zborovanja v Bologni, pri katerem je med revolucionarji in policisti prišlo do spopada. Policijski ravnatelj v Milanu je izjavil žurnalistom, da so resni dogodki, ki se zadnji čas odigravajo v Milanu in različnih italijanskih mestih, posledica obžalovanja vredne propagande sovražstva in nasilja. Hujskanje lista »Umanita Nuova« in predavanja Malateste so bistveni znaki nevarne propagande. Različne izjave so redoma zavajale k zločinskim poskusom. Treba je skrbeti za varnost državljanov. Zato je smatral za svojo dolžnost, da aretira voditelje različnih ekstremističnih pokretov, naj pripadajo katerikoli stranki, in jih naznani državnemu pravdniku. »Messaggero« javlja dalje, da so bili v Milanu aretirani tudi štirje oboroženi reški legionarji. Vlada je vsled teh izgredov in spopadov prepovedala vse javne skupščine in obhode.

Grški kralj umira.

LDU Dunaj, 19. oktobra. (DKU.) Po brzojavki, katero je dobila »Neue Freie Presse« iz Aten, vzroka kraljevi bolezni ni pripisoval popadu opice. Gre za atentat pristavec Venizelosove stranke. Atenski poročevalec lista »Corriere d'Italia« javlja, da so Venizelosovi agenti zastrupili kralja. Venizelos ima pripravljene čete, da z njimi udere v parlament, če bi imela Venizelosova stranka večino. Stockholm-ski list »Afton Bladet« javlja iz Aten, da namerava Venizelos razglasiti republiko, kadar umre kralj. Stanje kralja je tako slabo, da leži že ves dan v nezvesti. Agence Havas doznava iz Berna, da hoče bivši kralj Konstantin položaj izriniti in se vrniti v Atene.

Politične novice.

+ Iz nesrečne Koroške smo dobili danes sledečo brzojavko: »Pliberk. Generalni vikar Randl je odstopil. Njegova pomočnika nista več v Dobri vasi. Duhovniki naj vztrajajo po možnosti na svojih mestih. Laser.« — Temu pozivu se z vsem srcem pridružujemo in opozarjamo na današnji uvodni članek. Nikdo naj ne zapusti svojega mesta, komur je to le mogoče, in naj ne prepusti slovenskega ljudstva usodi, zlasti pa ne duhovščini!

+ Za Koroško. Na volivnem shodu SLS v Kočevju, dne 17. oktobra se je sprejela zaradi goljufivo izpeljanega koroškega plebiscita, sledeča resolucija: Koroški Slovenci, zbrani na volivnem shodu SLS v Kočevju dne 17. oktobra čutijo vso bridko žalost in veliko nesrečo, ki je zadela naš slovenski narod z izidom goljufivo izvedenega koroškega plebiscita, katerega slovenski narod ne more in ne sme nikdar priznati, izrekajo priznanje in hvaležnost vsem vrlim koroškemu Slovincem, ki so se vključili nemškemu nasilju pokazali zavedne sinove našega naroda ter zahtevajo od vseh merodajnih krogov, zlasti pa od centralne vlade v Belgradu, da se z vso silo zavame za upostevanje našega naroda na Koroškem v starih pravicah na domačem ozemlju.

+ Hrvatski listi o plebiscitu. Ob izidplebiscita na Koroškem je planila belgrajska demokratska »Politika« po Slovincih, češ, da so sami krivi poraza na Koroškem, ker se brigajo samo za svoje naslove in so v obče robske duše bivšega avstrijskega kova. S tem napadom se peša »Obzor« v svojem članku dne 15. t. m., kjer piše med drugim: »Ta napad kaže, da »Politika« in njeni partizani nimajo niti pojma o biti te države, o temeljih, na katerih ta država počiva in o pogojih, pod katerimi sploh more živeti. »Politika«, »Demokratija« in drugi listi te vrste pišejo po predvojni šabloni, laskajoč se svojemu plemenu in psujoč vsa druga plemena kot manjvredna. S to demagogijo se vzgaja megalomanija, šovinizem in intoleranca; svojstva, ki bi mogla, ako se vkoreninijo, to državo naravnost uničiti. »Politika« pozablja, da so Slovenci po svojem položaju, po svoji kulturi in gospodarski moči jako važen faktor v državi, in piše tako, kakor da bi v naši državi živeli samo Srbi, vse drugo pa bi bilo kvantitativno neglignjeable. Potem očita list demokratom centralistične težnje in zaključuje: »S to »belgrajsko« — niti ne sbrsko — politiko ne bomo daleč prišli. Centralizem ne bi bil prida niti tedaj, ako bi bili politiki in vlada v Belgradu vzorni, ker ne bi mogel veljati za državo, ki mora imeti močne vse svoje dele in ne samo centrum. Tem anj je vreden centralizem danes, ko je Belgrad naša najslabša točka, ker je prevzel nalogo, kateri ne bi bil kos niti tedaj, ako bi dovolil, da mu pomaga »provincija«. A centralizem, ki psuje in prezira vsa ta »inferiorna plemena«, mora gotovo propasti.«

+ Shod primorskih beguncev. Včeraj zvečer se je vršil v veliki dvorani Mestnega doma shod volivcev iz zasedenega ozemlja, ki mu je predsedoval dr. Gustav Gregorin. Razpravljalo se je o stališču, ki ga naj zavzamejo pri volitvah v konstituanto primorski begunci napram poedinim strankam, da se zavarujejo njihove koristi v bodočem parlamentu na najbolj uspešen in primeren način. Govorili so dr. Dinko Puc, zastopnik Narodne socialistične stranke g. Rupnik, dr. Milko Brezigar, dr. Šapla in dr. Besednjak. Ker ni bilo mogoče priti na zborovanje do končnih sklepov, se je izvolil odbor, ki naj stališče beguncev do poedinih strank prouči. Sprejete so bile poleg tega dve resoluciji. Prva resolucija proglašala, da sta koroško vprašanje in jadransko vprašanje eno, v drugi se je sklenilo, da se pošlje na predsedništvo Narodnega predstavništva poziv, da sestavi parlament posebno komisijo, ki naj ugotovi krivce koroške katastrofe. O shodu bomo še poročali.

NEMCI POD ITALIJSKIM IGOM.

LDU Innsbruck, 19. okt. (DunKU.) V soboto je generalni komisar Credaro slovesno zaprisegel bocenskega župana. Imel je govor v nemškem jeziku, v katerem je poudarjal, da hoče razumeti duha novih sodržavljanov in po tem uravnati svoje delovanje. Župan Perathoner se je pri zaprisegi obrnil v daljšem govoru na generalnega komisarja, pri čemer je dejal, da je danes s to zaprisego doprinesel veliko žrtev. Zakaj tudi še danes stoji pod vtisom zavešt, da je nasilna odtegnitev svobodnega izražanja volje Nemške Tirolske le po sili krepkejšega sankcionirana krivica. Župan je opozarjal nato na različne želje in priitožbe dežele, zlasti pa na potrebo dalekosežne avtonomije.

VPRAŠANJE MADŽARSKEGA KRALJA.

LDU London, 18. okt. (Brezžično) V razpravljanju o madžarskih vprašanjih meni »Daily Telegraph«, da je sprejem Madžarske v malo entento toliko časa izključen, dokler se mir ne ratificira in se na Madžarskem ne izvrši oddaja orožja in dokler se Madžarska ne pokori prepovedi vrhovnega sveta glede Habsburgovcev. List meni, da bodo narodnega kralja težko našli, ker je medsebojna ljubosumnost onih, ki pridejo v poštev, prevelika. Tudi kak angleški ali italijanski princ ne bosta imela veliko upanja. Kot najboljša rešitev vprašanja madžarskega kralja se zdi listu izvolitev skandinavskega ali belgijskega princa.

BOLGARSKA POLITIKA.

LDU London, 18. okt. (Wolff) »Daily Telegraph« javlja, da je bil predmet razgovorov, ki so se ta teden vršili med Take Jonescom in Lloydom Georgem ter razgovorov med Lloydom Georgem in Stambulskim najbrže določitev podlage za dogovor med Bolgarijo in njenimi sosedi in prejšnjimi sovražniki. Končnoveljavni sporazum se preje ne bo dosegel, dokler Stambulski ne obišče glavnih mest države, ki pridejo v poštev, posebno dokler ne konferira z Venizelosom.

BOJ NA VZHODU.

LDU Moskva, 19. oktobra. (Brezžično) Frontno poročilo od 18. t. m. Pri Pločku se umikajo naše čete proti državni meji. Poljaki so izpraznili Minsk, ki smo ga mi nato zopet zasedli. Vzhodno od Sluzka se vrše srditi boji, pri čemer smo

se pod pritiskom sovražnika umaknili v nove potojanke. Pri Šepetovki prodira sovražnik na fronti 60 vrst od Rogačeva proti Ostropolju. Pri Hersonu smo v boju zavzeli mesto Aleški.

LDU Dunaj, 19. oktobra. (DKU) Ukrajinski tiskovni urad javlja iz Stanislavova: Vse napade rdečih čet, ki trajajo že nekaj dni, smo odbili. Dne 16. t. m. so ukrajinske čete začele na obeh krilih fronte napadati.

BORZA.

LDU Zagreb, 19. oktobra. (ZNU.) Deviz: Berlin 196—198, Italija 540—555, Newyork kabel 137, Newyork ček 134—136, Pariz 920—925, Praga 163—164, Dunaj 35.50—35.75. Valute: Ameriški dolarji 139.50—140.50, avstrijske krone 38—39, bolgarski levi 155—160, carski rublji 118 do 125, češkoslovaške krone 168—175, francoski franki 940, napoleonor 460—465, nemške marke 200—202, rumunski leji 235—240, italijanske lire 540—545, turške lire 500.

Dijaški vestnik.

d Seja osrednjega odbora S. D. Z. se vrši v četrtek 21. t. m. ob 2. uri popoldne. Prosim točne in polnoštevilne udeležbe. — Predsednik.

Dnevne novice.

— Za naše dijaške menze v inozemstvu. Na predlog ministra za prosveto je finančno-gospodarski svet sklenil, da dovoli izvoz živil dijaškim menzam v inozemstvo, ne da bi bilo treba plačati carino in zavarovati valuto, in sicer pod kontrolo naših poslanikov.

— Patriarško vprašanje. Iz Belgrada se poroča: Naredba o volitvi patriarhov je gotova in se izroči posebni instanci v pretrtes. Potem se odredi dan volitev. Patriarha bo volilo okrog 180 oseb iz duhovniških in meščanskih slojev.

— Razkol v zagrebškem Sokolu. Na zahtevo zajedničarjev, radičevcev in frankovcev se je vršila 17. t. m. v Zagrebu izredna glavna skupščina zagrebškega Sokola. Po viharji razpravi, v kateri so dr. Dečak in drugi očitali, da se zadnje dobo širi v društvu protislovanska (protibolgarska) in protisokolska (politična) propaganda, se je vršilo glasovanje. Uspeh še ni zanesljivo znan, a poročila trdijo, da je dobila opozicija 8 glasov večine.

— Volivni boj na Hrvaškem. V nedeljo, dne 24. t. m. se bo vršila v Zagrebu skupščina demokratske stranke, katere so bo udeležili tudi ministri za notranje zadeve Milorad Drašković. Govoril bo o pomenu volitev za konstituante.

— Nekaterim dopisnikom. Semtertja dobivamo dopise, kjer se namigava na osebe, ki se ne imenujejo, se očita to in ono in tudi to le v splošnih izrazih in časih izrekajo domneve brez konkretnih dokazov. Ker je načelo našega lista skrbno izogibati se vsakih takih nezadostno podprtih napadov, podtikanj, groženj in domnev, naj se gre za osebe ali organizacije kateregakoli mišljenja, prosimo, naj se nam take vrste dopisi, katerih resničnost in objektivnost ne moremo presoditi, ne pošiljajo, ker nam prizadevajo le nepotreben trud in se ne bodo objavljali.

— Prevoz posmrtnih ostankov. Ministrski svet je sklenil, zaprositi vlade zaveznih in prijateljskih držav, naj dovolijo čim večje olajšave pri prevozu posmrtnih ostankov onih naših državljanov, ki so umrli v tujini. Razen tega je tudi določil, da se taki prevozi oproste vsake carine, rodbinam pa se v ta namen izmenja na željo gotova količina denarja po državnem kurzu. Ako bodo zaveznice in prijateljke vlade dovoljno odgovorile na našo prošnjo, bo pričela naša vlada takoj nato izdajati dovoljenja za prevoz zemeljskih ostankov naših državljanov v domovino.

— »Splošna organizacija vojnih invalidov, podružnica v Trzinu«, naznanja občinstvu, da se vsled nenadne zapreke ne vrši veselica v »hotelu pri Pošti«, temveč v »hotelu Lončar«. — Odbor.

— Na naslov obratnega ravnateljstva južne železnice v Ljubljani. Prejeli smo in objavljamo: Je-li ravnateljstvu znano, po čem so sedaj peresniki, peresa, svinčniki, radirke, sukanec, gumi arab, in druge take pisarniške potrebščine katere si morata oskrbovati uradnik in poduradnik sama? Ako gospoda blagohotno to vprašanje premotri, prišla bo do prepričanja, da je mesečni pavšal, ki ga posameznik prejema in ki znaša 60 do 80 vinarjev, nezadosten.

— Poroka. Dne 16. t. m. se je poročil v Koprivnici na Hrvaškem naš rojak in slovenski skladatelj Karol Adamič, stolni kapelnik v Senju na Hrvaškem z gospodično Branko Vitkovičovo, hčerko davčnega upravitelja. Bilo srečno!

— Semič. Surovosti in podivjanosti je v Semiču jako veliko. Nož in kol govorita mogočno besedo. Tako so se po sejnu dne 11. oktobra stepli in oklali fantje v goštilni, tako da je moral eden zaradi ro precej v bolnišnico. Dne 3. oktobra pa tekla po močnem uvalu vinu razg

kri treh bratov na Vrtačji. Pred pijanimi ponočnjaki pošteni ljudje nimajo miru. Podirajo jini zidove, trgajo ograje in delajo drugo škodo.

— **Pastoralna konferenca za šmarško dekanijo** bo 21. oktobra ob 10. v Šmarju.

— **Zahteve pekov v Belgradu.** Peki so imeli zborovanje v hotelu »Solun«, na katerem so sklenili, da bodo zahtevali od mestne uprave, naj jim dovoli zvišanje cen belemu in črnemu kruhu.

— **Posebne vrste samoumori v št. Jurju pri Litiji.** V noči na 17. t. m. je umrl na poseben način 64letni Jožef Rožun, doma iz št. Jurja, občina Litija. Zadušila sta ga dim in plin gorečega oglja, ki ga je rajnik sam s samoumorilnim namenom pripravil. Na koncu svoje postelje je pripravil ob vznožju na tleh železno ploščo, na njo je postavil velik železni lonec z žrvjavo, na katero je naložil oglja. Nato se je vlegel v posteljo, ko se je prej oblekel v praznično obleko. Rožun je že precej časa bolehal, posebno so mu pešale oči in je pripovedoval, da ga v prsih nekaj zelo peče. Pred približno 14 dnevi je rekel svoji ženi Franciški, da današnje nedelje (17. oktobra 1920) ne bo več dočakal. Pred približno tremi tedni si je tudi nabrusil nož, rekoč, da si bo z njim končal življenje. Večkrat je dejal: »Sam obup me bo spravil na oni svet!« Oglje je prinesla Rožunu 16. t. m. nič hudega sluteč po njegovem naročilu Franciška Ovsenc iz št. Jurja. Na mrlju ni bilo nobenih znamenj kakega nasilja. Zadušil se je, ker je, predno se je v praznično obleko oblečen vlegel na posteljo, zaprl obe okni in vrata sobe. Požun je ležal doma na mrtvaškem odru. Pokopali so ga na pokopališču v Šmartnem pri Litiji.

— **Vlom v Renkah.** Dne 9. oktobra okoli 3. ure popoldne je bilo v Renkah pri Polščiku skozi okno vlomljeno v kočjo Vekoslava Grčarja. Vlomilec je odnesel Grčarju hlače in klobuk, njegovemu sinu Francetu Grčarju pa nove sukneno obleko. Oba Grčarja sta oškodovana za nad 2500 kron.

— **Dve konjski opremi ukradeni** sta bili posestniku in gostilničarju Iv. Buhu iz Črnege vrha. Komata sta bila v dobrem stanu; vredna sta bila 2000 K. Tatovi so najbrže tihotapci, ki so tisti dan taborili v gozdu blizu Buhove gostilne.

— **Spopadi med Nemci in Slovenci v Podgorju.** Nekega dne meseca septembra se je zbiralo zvečer pri posestniku Rudolfu Kancijanju v Podgorju 50 domačinov. Orožništvo je bilo opolnoči obveščeno, da je nastal med Slovenci in Nemci boj in da se je tudi s samokresi streljalo. Na Slovence je streljal Ivan Klemenjak. Ko je šel železniški uradnik Mačkovšek po cesti proti kolodvoru z gostilničarjem Strugarjem domov, je zaostal Mačkovšek nekaj korakov. Nasproti Strugarju je prišel Ivan Klemenjak, ki je začel Strugarja s Srbom in z ravbarjem psovati in je klical Jakoba Trupeja z besedami: »Jok! Jok!« Jok je res prišel in skupno sta hotela napasti Strugarja. Medtem je nastalo vpitje in od Hapejeve hiše sta padla dva strela. Mačkovšek je bil ranjen na desni nogi. Pod lipo zbrani Slovenci so prihiteli napadenemu na pomoč v tistem trenutku, ko je bil Mačkovšek ranjen.

— **Okraden cestar.** Dne 8. t. m. je bilo vlomljeno pri cestarju Janezu Cimpermantu v Tomišlju. Vlomilci so odnesli Cimpermantu moške in ženske obleke v vrednosti do 5000 kron.

— **Okradeni Amerikanec.** Dne 13. oktobra je prenočil Anton Kos iz Tepe št. 19 v gostilni Jožefa Brena v Litiji. Ko se je zjutraj zbudil, je zapazil, da je bil ponoči, ko je spal, okraden. Tat mu je ukradel 1 bankovec za 1000 dinarjev in 2 bankovca po 100 dinarjev. Kos je pozabil sobo zakleniti.

— **Tatvina pri gospe Kobijevi na Bregu.** Posestniki in trgovci Franciški Kobijevi na Bregu št. 9 je bil na njeni odprti žagi na Logu pri Borovnici ukraden 11.6 m dolg, 13 cm širok in 6 mm debel gonilni jermen, vreden 4000 K.

— **Vlom.** Te dni je bilo v eno sobo II. nadstropja graščine Podvin, občina Mošnje, vlomljeno. Tat je odnesel, kolikor se je moglo do sedaj dognati, okoli 17 m svilenega in volnenega blaga in 2 para ženskih čevljev v vrednosti 5000 K.

— **Železniški ropar aretiran.** Naše politične oblasti so aretirale v Slavonskem Brodu Deda Hustaniša, ki je oropal železniške vagone v Brodu in na vseh večjih postajah med Belgradom in Zagrebom.

— **Tatvina čebel.** Posestniku Štelanu Šelandru iz Zg. Vesce št. 11 je bil ukraden panj vreden 400—500 kron.

— **Tatvina v zagorski steklarni.** Steklarna Viljema Abelna v Toplicah pri Zagorju je poslala z rudniškim vlakom različnega stekla v Zagorje na postajo. Ko je vlak blizu zagorskega kolodvora obstal, sta Janko Tomažič in Karol Koren s silo odprla en zaboj in vzela iz njega 16 steklenic, kar je pa zapazil pri steklarni zaposleni paznik Ferdinand Riter, ki je pregnal tatu. — Nedavno je pa v steklarni Abelovih de-

dičev zaposleni Jožef Medved zapazil, kako sta dve ženski na mostu blizu zagorskega kolodvora odprli s silo zaboj, da bi ukradli kozarce, a ju je Medved odgnal. Tekom enega meseca so se taki slučaji zgodili že sedemkrat in je bilo na škodo omenjene tvrdke ukradeno 80 literskih steklenic in 60 kozarcev.

— **Ženska, ki se ne boji nobenega oblastva in tudi zapora ne,** je Uršula Pezel, rojena 1861 v Logatcu, stanuje pri posestniku Jožefu Hočevanju v Zgornji Hrušici št. 17. Dne 13. t. m. je nazaril g. Hočevan orožnikom v Štepanji vasi, da je Pezelova kljub njegovi prepovedi zakurila pred drvarnico in se čisto nič ne ozira na nevarnost požara, ki zato grozi njegovi hiši. Orožniki so odšli precej na lice mesta, kjer so ugotovili, da je Pezelova res samo tri korake od drvarnice oddaljeno kurila ogenj v bližini večje množine suhega listja in je obstojala nevarnost požara. Pezelova je orožnikom povedala, da je v resnici kurila, ker v peči ne more kuhati mila in se hudovala nad gospodarjem rekoč: »Ne bojim se za to nobenega oblastva in tudi ne h... in mi tudi ni nič zato, če sem tudi zaprta!«

— **Morilec jugoslovanskega vojaka aretiran.** Filip Kavčič iz št. Jakoba pri Podrožici je 30. aprila 1919 ustrelil jugoslovanskega vojaka Franca Skrinarja z Vrhlike. Kavčič in neki volkswehrovec iz Blač sta v gozdu Tešinja izsledila Skrinarja, ki se je njima brez upora udal in odložil orožje. Kavčič in njegov tovariš sta grozila Skrinarju, da ga bosta ustrelila; Skrinarju je pa prosil, naj tega ne storita in naj ga pustita živeti. Milih njegovih prošnji pa nista poslušala, marveč mu je Kavčič začel na čelo križ kot cilj in ga je nato v čelo ustrelil. Skrinar je bil precej mrtev. Ko se je Kavčič dne 7. oktobra letos vrnil v št. Jakob, so ga orožniki aretirali. Priznal je, da je res Skrinarja ustrelil, ker je bil takrat vojak in za to plačan.

— **Čevlje kupujte od domače tvornice** Peter Kozina & Ko, zaloga Ljubljana, Breg. Znižane cene. Pri naročilu se izvolite sklicevati na oglas v »Slovenec«.

Zbor zaupnikov S. L. S.

se vrši v ponedeljek dne 25. okt. ob 10. uri popoldne v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo o političnem položaju. Poroča dr. Korošec.
2. Naš volilni program. Poroča dr. Gosar.
3. Naše gospodarske naloge. Poroča poslanec Brodar.
4. Sklepanje o kandidatih za volitve v ustavotvorno skupščino.

Pozivljamo vse zaupnike, ki dobe v prihodnjih dneh pismena vabilja, da se tega velenega zbora zanesljivo udeležijo.

Načelstvo SLS.

Ljubljanske novice.

Spored slavnostne tridnevne, obhajane od 21. do 23. oktobra v uršulinski cerkvi na čast enajsterim blaženim uršulinkam mučenicam iz Valenciennesa. 1. Četrtek, 21. oktobra (praznik sv. Uršule): a) Celodnevno čiščenje presv. Rešnjega Telesa; b) ob 6. uri slovesna sv. maša; ob 7., 8. in 9. uri tihe sv. maše; c) ob 18. uri (6. uri zvečer) govor: Pomen redovne šole. Govori preč. g. p. Fr. Tomc S. J. — Litanijske z blagoslovom in Te Deum. — 2. Petek, 22. oktobra: a) Ob 6. uri sv. maša z blagoslovom; b) ob 18. uri (6. uri zvečer) govor: Redovnica na šolskem polju. Govori preč. g. p. Hugolin Sattner O. F. M. — Litanijske z blagoslovom. — 3. Sobota, 23. oktobra (praznik enajsterih blaženih uršulink mučenic iz Valenciennesa): a) Ob 6. uri sv. maša z blagoslovom; b) ob 18. uri (6. uri zvečer) govor: Nečesa manjka... Beseda staršem za vzgojo otrok. Govori preč. g. stolni kanonik Mihael Opeka. — Litanijske z blagoslovom in Te Deum.

lj Seja S. K. S. Z. se vrši v sredo ob 8. uri zvečer v navadnih prostorih. Ker je na vzporedni predmet izredne važnosti, se prosi polnoštevilne udeležbe.

lj **Krajevni odbor SLS za šentpeterski okraj** ima danes zvečer v prostorih šentpeterskega prosvetnega društva zelo važno in nujno sejo. Vabljeni so vsi odborniki in zaupniki, da se te seje zanesljivo udeležijo.

lj **Somišljeniki! Somišljenice!** frančiškanskega okraja, pridite jutri v četrtek, dne 21. t. m. ob 8. uri zvečer vsi in vse na shod našega okraja v Jugoslov. tiskarni, III. nadstropje. — Predsednik.

lj **Seja odbora Prosvete frančiškanske župnije** bo v petek, 21. t. m., ob pol 8. uri zvečer v dvorani na porti frančiškanskega samostana. Polnoštevilna udeležba nujno potrebna!

lj **Zveza uradnic in trgovskih nastavljenk Krekove Prosvete** bo priredila danes ob pol 8. zvečer v društvenih prostorih predavanje. Predavala bo gospa profesorica Štupica. Polnoštevilna udeležba članic obvezna.

lj **Za Kogojev koncert,** ki se vrši 3. novembra 1920 v Unionu, se je v trgovini J. Vidmar, Pred škofijo 19, začela z današnjim dnevom predprodaja vstopnic, na kar interese opozarjamo.

lj **Ljubljanski šahistom!** V petek, dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer priredi v kavarni Evropa šahovski mojster univ. prof. dr. ing. Milan Vidmar veliko simultansko igro. Ta prireditelj bo tem zanimivejša, ker se je udeležiti do sedaj v Ljubljani še ne doseženo število igralcev. Ker se jih je prijavilo toliko, da bi prireditelj utegnilo zmanjkati šahov, naj igralci po možnosti prinesejo šah s seboj. S to simultansko produkcijo otvori obenem Ljubljanski šahovski klub svojo zimsko turnirsko sezono.

lj **Christofov učni zavod v Ljubljani,** edina oblastveno dovoljena šola v Sloveniji za stenografijo in strojepisje, prične s poukom dne 3. novembra t. l. ob 8. uri zjutraj. 4283

lj **Izgubila se je** včeraj zjutraj od frančiškanske cerkve do Starega trga ročna torbica iz črnega blaga, z vsebino zeleno denarnico in večjo vsoto denarja. Pošten najditelj se prosi, da jo vrne v trgovini Česnovar, Stari trg 16.

lj **Pretep na poti iz Dravelj v Šiško.** Ključavničar Edvard Müller nevarno ranjen. Več delavcev, med njimi 24. aprila 1894 v Črnem vrhu nad Polhovim Gradcem rojeni v Sp. Šiški pri Bolaffiu stanujoči Jurij Košir, je šlo 17. oktobra opolnoči iz mesta po Gosposvetski cesti proti Šiški domov. Pred prelazom so se sprli z Edvardom Müllerjem, ključavničarjem južne železnice, ki stanuje na Resljevi cesti 29. Preprij se je razvil v pretep, med katerim je potegnil Košir nož in je z njim zabodel Edvarda Müllerja. Z rešilnim vozom je bil Müller prepeljan v bolnišnico. Njegova poškodba je težka, toda ni smrtno nevarna, če ne bo nastopil kak nov zapletljaj. Koširja je policija aretirala in je po daljšem tajanju priznal, da je res zabodel Müllerja.

lj **Košara zmanjkala je iz garderobe** glavnega kolodvora g. dr. Antonu Jakovacu. Vredna je bila 8000 kron. Pomotoma se je izročila nepravni stranki.

lj **Karambol z električno železnico.** Alojzija Železnikar z Visokega št. 5 pri Želmljah je po Korloški cesti tako neprevidno vozila, da je zadel v njen voz cestne železnice, katerega ni mogel voznik več ustaviti. Železnikarjeva je padla z voza in se je pri tem poškodovala.

lj **Uboj v Dravljah.** Dne 17. t. m. sta se v Dravljah spoprijela 36letni samski mizarski pomočnik Ivan Pokorn iz Dravelj hišna št. 35 in posestnikov sin Josip Brecljnik iz Dravelj št. 32. Brecljnik je sunil z nožem Pokorna v trebuh na levi strani. Smrtnonevarno ranjenega Iv. Pokorna so prepeljali v deželno bolnišnico, kjer je vsled zadobljene poškodbe 19. oktobra umrl. Žalostni dogodek se je takole zgodil: Ivan Pokorn, po domače Kalovic, je šel iz Florijančičeve gostilne in je rekel Brecljniku: »Pojdi domov, ker si pijan!« Kakih pet minut pozneje je pritekel Pokorn nazaj v Florijančičevo gostilno in zaklical: »Brecljnik me je zaklal!« Pokorna je prepeljal posestnik Jožef Babnik z vozom v deželno bolnišnico. Pokorni Pokorn Ivan je pred svojo smrtjo povedal: »S prijateljem Jožetom (mislim je Brecljnika) sva bila v gostilni pri Mihelu v Dravljah. Vsega skupaj sem spil dve steklenici pive, dočim za Jožeta ne vem, koliko je spil. Ob pol 10. uri sva zapustila gostilno, jaz trezen, moj prijatelj pa vinjen. Podala sva se k trafikli Kregar v Dravljah, ker sva hotela kupiti cigarete. Kregarjeva gospa ni hotela odpreti, nakar sem hotel sam mirno oditi. Jože je pa zakričal. Da ga pomirim, sem mu rekel: »Jože, pojdi domov!« Sam sem se tudi obrnil, da bi šel domov. V tem je pa Jože dvignil roko, v kateri je že nekaj časa držal odprt žepni nož, se obrnil in me z nožem sunil v prsa. Kaj se je potem zgodilo, ne morem več natančno povedati. Z Jožetom nisva živela v sovraštvi, narobe: bila sva prijatelja in se nisva nikdar sprla. Tudi ob tej priliki se nisva prav nič prepirala in ne vem, zakaj me je on pravzaprav ranil.« Policija je Jožeta Brecljnika aretirala. V desnem žepu njegove suknje so našli nož, s katerim je Brecljnik zaklal svojega prijatelja. Nož je bil še odprt in okrvavljen. Na policiji je Brecljnik rekel, da je bil tako pijan, da se ne spominja prav nič. Med potjo v stražnico je pa državnim varnostnim organom, ki so ga aretirali 18. oktobra t. l. ob pol 1. ure zjutraj na njegovem stanovanju, priznal svoj zločin. Brecljnika je policija izročila v zapore ljubljanskega deželnega sodišča.

Sodišče in policija.

lj **Tatvine na vojnem kolodvoru državne železnice v Dravljah.** Na omenjenem kolodvoru je bilo tekom let veliko pokradenega. Dne 6. maja so prijeli železničarji Marijo Burgarjevo, ker je ukradla iz železniških voz 3 kg žime. Burgarjeva je pripovedovala, da je nabirala žimo: 3 kg jo je bilo, v Možinovi jami, toda priče so povedale, da v Možinovi jami ni bilo žime. Deželno sodišče v Ljubljani je obsodilo Burgarjevo na 6 mesecev težke ječe.

lj **Napad na Turjaškem trgu.** Na Turjaškem trgu je znani mesar Pavel Prepeluh, ki je svojčas jezdil s konjem v neko kavarno, napadel v družbi dveh tovarišev gospoda Ivana Grila, Ignacija Šimnovca in še nekega neznanca. Prepeluh je zahteval od Grila, naj se legitimira in ga je pričel suvati. Grila sta njegova tovariša branila; pri tem so bili vsi trije tepeni in so zbežali po Bregu, pri št. jakobskem mostu jih je pa ustavila državna varnostna straža. Prepeluh je zasledoval bežeče, toda je padel in se nekoliko poškodoval. Da se maščuje, je pri mostu v pričlo policije bliskoma podrl na tla Grila in ga poškodoval. Prepeluh je znan kot pretepač po poklicu, pravijo o njem na policiji.

lj **»Puc ga barabeža!«** je zaklical gosp. Ivan L., ko je varnostni organ napovedal v neki gostilni policijsko uro, nad psom, ki je zalajal nad stražnikom. Gospod Ivan L. se bo zato zagovarjal pred sodiščem.

lj **Nasilnež.** Zelo delomrzni, pijanosti udani mesarjev sin Rudolf Zajc s Poljanske ceste je brez vzroka pretepal deklo Ivano Marolt tako, da je iz ust in nosu krvavela, končno jo je pa sunil, da je padla na vogal štedila in si poškodovala desno oko.

Volivna borba v Jugoslaviji.

LDU Belgrad, 19. oktobra. (ZNU) V četrtek bo v Novem Sadu veliko zborovanje radikalne stranke, na katero bo prišel tudi predsednik stranke Nikola Pašić z več uglednimi pristaši stranke. Na zborovanju bo govoril g. Pašić.

Radićeva afera.

LDU Belgrad, 19. oktobra. (ZNU) Verifikacijski odsek se je na včerajšnji seji bavil z vprašanjem Radićevega mandata, ali je narodni zastopnik ali ne. Pregledali so se vsi spisi, pa nikjer ni Radićevega zapisa kot poslanca. Ugotovili so, da Radić ni poslal parlamentu niti overovalnice, ker ga ni smatrati za narodnega poslanca.

Stavka angleških premogarjev.

LDU London, 19. oktobra. (Brezžično.) Vprašanje rudarske stavke se presoja optimistično. Ze sedaj so se pričela pogajanja med stavkajočimi in vlado. »Daily News« poroča, da je po izjavi voditelja rudarjev pričakovati vzpostavitev dela pričetkom prihodnjega tedna.

Iz ruskega kaosa.

LDU Pariz, 19. oktobra. (DKU) Agence Havas javlja iz Carigrada: Izza početka operacij na desnem bregu Dnjepra so ujele čete generala Wrangla 14.000 mož in odpeljale mnogo plena.

LDU Pariz, 19. oktobra. (Havas.) Po zasebnem poročilu lista »Humanité« javlja brezžična brzojavka iz Moskve, da je bil general Wrangel premagani pri Nikopolu. Konjenici generala Wrangla je imela velike izgube. Rdeče čete so se približale Nikopolu.

LDU Berlin, 19. oktobra. (DKU) Listi poročajo iz Londona: Brezžična brzojavka iz Moskve javlja, da je imel Ljening na konferenci sovjetskih predsednikov dne 15. t. m. važen govor o splošni politiki Rusije in izvajal, da je bil sprčo vojaškega položaja rdeče armade mir s Poljsko in Rusijo manj ugoden, kakor pa pred pohodom proti Varšavi. Stališče boljševikov ostane sprčo gospodarskega položaja vsega sveta neomajno.

Protiboljševiško razpoloženje v Rusiji.

LDU Pariz, 19. oktobra. (DKU) Včera so dospeli semkaj francoski povratniki iz Petrograda in Moskve, med njimi francoski konzularni agent v Murmansk, ki je poročevalcu lista »Petit Parisien« povedal, da so vsi sloji Rusije ogorčeni nad tiranskim režimom sovetov, Velika množica kmetov in delavcev, trgovcev in inteligentov je odločno nasprotna boljševikom; vendar pa bodo mogli boljševiki sprčo pasivnosti prebivalstva še nekaj časa vladati.

Samoumori pivovarinarja dr. Reininghaus.

LDU Dunaj, 19. oktobra. (DKU) Listi poročajo iz Vöslaua: V zdravilišču dr. Gainhoferja je včeraj 61letni pivovarinar dr. Pavel Reininghaus iz Gradca izvršil samoumori. Našli so ga v njegovi sobi krvavega pred ogledalom, kjer si je z britvijo prerezal vrat. Dr. Reininghaus je bil hudo bolan na živcih in se je usmrtil bržkone v duševni pobotosti.

Sodišče in policija.

lj **Tatvine na vojnem kolodvoru državne železnice v Dravljah.** Na omenjenem kolodvoru je bilo tekom let veliko pokradenega. Dne 6. maja so prijeli železničarji Marijo Burgarjevo, ker je ukradla iz železniških voz 3 kg žime. Burgarjeva je pripovedovala, da je nabirala žimo: 3 kg jo je bilo, v Možinovi jami, toda priče so povedale, da v Možinovi jami ni bilo žime. Deželno sodišče v Ljubljani je obsodilo Burgarjevo na 6 mesecev težke ječe.

lj **Napad na Turjaškem trgu.** Na Turjaškem trgu je znani mesar Pavel Prepeluh, ki je svojčas jezdil s konjem v neko kavarno, napadel v družbi dveh tovarišev gospoda Ivana Grila, Ignacija Šimnovca in še nekega neznanca. Prepeluh je zahteval od Grila, naj se legitimira in ga je pričel suvati. Grila sta njegova tovariša branila; pri tem so bili vsi trije tepeni in so zbežali po Bregu, pri št. jakobskem mostu jih je pa ustavila državna varnostna straža. Prepeluh je zasledoval bežeče, toda je padel in se nekoliko poškodoval. Da se maščuje, je pri mostu v pričlo policije bliskoma podrl na tla Grila in ga poškodoval. Prepeluh je znan kot pretepač po poklicu, pravijo o njem na policiji.

lj **»Puc ga barabeža!«** je zaklical gosp. Ivan L., ko je varnostni organ napovedal v neki gostilni policijsko uro, nad psom, ki je zalajal nad stražnikom. Gospod Ivan L. se bo zato zagovarjal pred sodiščem.

lj **Nasilnež.** Zelo delomrzni, pijanosti udani mesarjev sin Rudolf Zajc s Poljanske ceste je brez vzroka pretepal deklo Ivano Marolt tako, da je iz ust in nosu krvavela, končno jo je pa sunil, da je padla na vogal štedila in si poškodovala desno oko.

Najnovejša poročila.

Tajnostna pogajanja z Italijo.

LDU Zagreb, 19. oktobra. (ZNU) »Novosti« javljajo iz Belgrada, da danes odidejo ministrski predsednik dr. Vesnić, minister za zunanje stvari dr. Trumbić in finančni minister Stojanović na pogajanja. Glede kraja, kjer se bodo pogajanja vršila, se še vedno ohranja tajnost.

Gospodarstvo.

g Podjetje za modro galico v Jugoslaviji. Gospodarsko - finančni odsek se je sporazumel v tem, da je treba pri borskem rudniku ustanoviti še posebno podjetje, ki bo izdelovalo modro galico za državne potrebe. Podjetje se ustanovi prihodnjo pomlad. Komisija, ki je bila nalašč za to imenovana, izdeluje priprave.

g Uvoz žganja. Gospodarski odsek ministrov je dovolil uvoz žganja iz okupirane Dalmacije brez plačevanja carine.

Spominjajte se „Slovenske Siraže“!

Orlovski vestnik.

Sklepna seja finančnega odseka za Orlovski tabor v Mariboru bo v četrtek ob pol 8. uri v Zvezini pisarni.

Šentpeterski Ore! ima fantovski večer danes ob pol 8. uri. Pridite vsi!

Prosveta.

pr Državni konservatorij v Belgradu. Umetniški odsek izdeluje naredbo za ustanovitev državnega konservatorija, ki se otvori še ta mesec.

pr Brezplačne predstave za vojake. Na zahtevo vojnega ministrstva je pozvalo ministrstvo za prosveto vse gledališke uprave v kraljevini, naj prirejajo brezplačne predstave za vojake, ki bodo dvigale narodno zavest mladih rekrutov.

pr K kritiki »I. Pokrajinska umetniška razstava« v »Slovenca« dne 17. oktobra 1920, stavek: »Nevpošten je odšel (Jakopič) na Dunaj« itd. si dovoljujem to-le pripomniti: Skoraj gotovo je imel gospod poročevalec tu v mislih razstavo v Mieth-

kejevem salonu na Dunaju l. 1904. Dolžnost mi je ugotoviti, da so takrat razstavili sledeči umetniki: F. Berneker, J. Grohar, R. Jakopič, Matija Jama, Lujza Jama, Roza Klein-Sternen, Matej Sternen, F. Vesel in P. Zmitek. — R. Jakopič.

pr Židovska univerza. Dne 18. oktobra se vrši v Bukarešti slavnostna otvoritev prve židovske ljudske univerze.

pr Dramatično društvo v Celju priredi v torek, dne 19. oktobra 1920, ob 20. uri v tukajšnjem mestnem gledališču premijero burke s petjem v treh dejanjih »Rodoljub iz Amerike«, katero je spisal g. R. Dobovišek. Pevske točke je uglasbil gosp. Ciril Pregelj, pevovodja celjskega pevskega društva. Snov igre je vzeta iz življenja našega naroda pred svetovno vojno ter je prežeta z zdravim ljudskim humorjem. Ker je delo nad vse originalno, opozarjamo vse merodajne kroge na to igro. Igra je zelo pripravna tudi za prizoritev na

manjšem odru na deželi, kar bo prišlo našim društvom zelo v prid. V sredo, dne 20. oktobra, se igra ponovi.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Psihrom. diferenca v C	Nebo, vetrovi	Padačina v mm
18./10. 21 h	740.8	8	1.5	oblačno	—
19./10. 7 h	740.2	7.3	1.2	oblačno sz.	—
19./10. 14 h	740	8	1	oblačno	—

Karbidne svetilke, namizne, viseče in za kolesarje, karbid in gorivce priporoča Ign. Vok, Ljubljana Sodna ulica št. 7.

Fani s Koroškega, poštenih staršev, bi se rad učili mizarstva v kakem večjem kraju na Gorenjskem. Ponudbe s pogoji pod šifro »Pošten 4287« na upravo »Slovenca«.

Resna ženitna ponudba! Trgovca z nekaj 100.000 K denarja, želi znanja s samostojno trgovko ali gostilničarko. Ponudbe na upravo pod »Trgovce« 4294.

2 krojaška pomočnika, 1 za veliko, 1 za malo delo sprejme takoj Anton Podgoršek, krojač. Srednje Gameljne številka 4, pošta št. Vid nad Ljubljano. — 4290

Lovski pes „brak“ je ubežal prve dni t. m. imel je znamko „Ljubljana 738“, sliši na ime „Kastor“. Kdor ga je ujel in ga pripeljal v Ljubljano, Knaflcova ul. 15, I. nadst. dobi 200 K nagrade. Kdor bi pa psa prikrival bo naznanjen sodišču.

Cvetlična in razna druga semena kupuje Josip Urbanč, trgovina s semeni, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

3 do 4 čevljarke pomočnike dobro izvečane, sprejemem takoj. Plača akordna, brana in stanovanje preskrbljeno. Nastop takoj Maks Pečnik, tovarna čevljev, Srednje Gameljne. — 4284.

Prevzamem takoj večje ali manjše slavnobeno ali poništevno mizarstvo delo. Izvršitev najboljša. Cene so zelo delo. solidne Avgust Povše, mizar, mojster na Glincih številka 49, Vič.

Miss Farler has returned from England and gives private lessons and courses interviews 4-6 Thursdays and Fridays, Dunajska c. 25.

ŠIVALNI STROJI

dospeli za rodbinsko in obrtno rabo v vseh opremah, blago predvojno. Istotam se dobe igle, olje ter posamezni deli, potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje

JOSIP PETELINC, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Charles Princ
Ljubljana

Manufaktura

Zaloga: Turjaški trg 1.
Pisarna: Židovska ulica 1/1.

DANICA

krema za obutev

čisti, lika in konzervira usnje.

Proizvaja tvornica kemičnih izdelkov d. d.

„Slavia“ Zagreb Brzjavci:
Telefon 5-46. Ilica 213. „Cemla“.

Učenka

močne postavice iz poštene hiše se sprejme s 1. decembrom v večjo trgovino na deželi. Lastnoročne ponudbe s sliko pod »Merkur« 4253 na upravo lista.

Radi preselitve prodam:

Bakreni kotel, 325 l. velik, ter drugo posodo za zganjekubo. — Rabiljene sode od vina in žganja, — barele za kiselje, železo za obroče, steklenice bele za likerje in gostilne, filtrirni aparat za žganje in dve vozni plahuti. F. CVEK, Kamnik.

Oblačilnica za Slovenijo

priporoča svojo veliko zalogo

vsakovrstnih čevljev po najnižjih cenah.

Opozarjamo na nakup zlasti vse konsumne in nabavne zadrage in javne nameščence. Slednje se opozarja, da si morejo nabaviti oblačilne in obuvne potrebščine na obroke samo še do konca decembra t. l.

Blago solidno, cene ugodne!

METALLUM

d. d. za promet železnih kovin in tehničnih proizvodov, ZAGREB, Ilica 112 in 131,

prevzema livanje

cerkvenih ZVONOV

iz bronca v vsaki velikosti in izdelavi, prelivanje potrtih kakor tudi popravlja počenih zvonov brez prelivanja. Jamstvo deset let za glas in trajnost. Zahtevajte prospekte. Zahtevajte prospekte.

pravi holandski
Kimel nudi Sever & Komp Ljubljana.
Kupuje pa laneno in deteljno seme ter suhe gobe

suhe gobe, fižol, laneno seme

kupuje trdka z deželimi in gozdniimi pridelki

Kmet & Komp., Ljubljana, Gospodarska cesta št. 8.

Otvoritev trgovine.

Cenjenim odjemalcem vlijudno naznanjamo, da smo zopet otvorili svojo dobro znano detajlno trgovino z manufakturnim blagom v popolnoma prenovljenem lokalu. Za bližajočo se zimsko sezijo priporočamo vsakovrstne novosti, katere so ravno došle iz inozemstva, osobito razno volneno in sukneno blago za dame in gospode, dalje perilne parhente, flanele, cefirje, šifone, potrebščine za krojače, šivilje, tapetnike i. t. d. — Zagotavljajoč prijazno in solidno postrežbo

se priporoča

A. & E. Skaberne,

veletrgovina z manufakturnim blagom
Ljubljana, Mestni trg 1.

Dober zaslužek!

Več kolporterjev za razprodajo »Slovenca« in »Večernega lista« po Ljubljani za dobra mesta se sprejme. Vpraša se pri kolporterskem oddelku, Poljanski nasip št. 2, levo.

Razpis.

Ljubljanska kreditna banka potrebuje razna

mizararska dela

za stanovanjsko hišo, ki jo gradi v Beethovnovi ulici.

Sestavek dobave in tozadevni načrti so razgrnjeni na upogled v tajništvo Ljubljanske kreditne banke, Pred škofijo, III. nadstropje.

Ponudbe staviti je do 1. novembra t. l. ob 12. uri dopoludne, dobava mora biti izvršena do 1. marca 1921.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Podpisana tovarna javlja, da je oddala vso svojo letošnjo zimsko produkcijo svojih različnih

suknenih izdelkov,

Ljubljanskim trdkam I. G. Mayer, Franc Ks. Souvan in Feliks Urbanc, kjer so ti izdelki cenjenim odjemalcem po izredno ugodnih cenah na razpolago.

Tovarna sukna Brata Moro, Vetrinje.

Z ozirom na gornjo objavo, obveščamo svoje odjemalce na debelo in drobno, da smo prevzeli od starorenomirane Vetrinjske tovarne vso letošnjo produkcijo njenih čisto

volnenih izdelkov,

kakor lodnov, ševijotov, Double-ov v izvanredni bogati izberi. — Cene so proti minoli seziji za več kot polovico nižje.

I. C. Mayer. Franc Ks. Souvan. Feliks Urbanc.

Čevlji

prodajajo se po znatno znižanih cenah.
Zaloga Ljubljana-Breg
na debelo in drobno. Izdelki zajamčeno iz samega najboljšega usnja